

הרגשים והגשות על פי פרשת השבוע

האזינו - יוה"כ | עלון מס' 45

'דיבור המותאם לשומע'

א: האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי:

ב: יערף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי כשעירים עלי דשא וכרביבים עלי עשב:

בהתבוננות בפסוקי הפרשה, נמצאנו למידים כי ישנם מספר צורות דיבור, וישנם מספר צורות הקשבה...

האזנה היא ביטוי לנמצא במרחק... תאזין בבקשה... תתאמץ להאזין... והנדרש הוא לדיבור חזק... 'ואדברה' - חזק... בקול... אך לנמצא קרוב זה יהיה בחינת שמיעה... ללא מאמץ מיוחד... האוזן שומעת כל הזמן את מה שרוחש סביבה ואפי' בלחש... ועל זה שייך צורת דיבור נינוחה - 'אמרי פי'.. ואולי על זה שלמה המלך התכוון בקהלת - יז: דברי חכמים בנחת ושמעיים מנוקת מושל בפסילים: שגם הדיבור החזק של החכם, כשזה מגיע בנחת - יש לזה מעלה שזה גם נשמע ובעיקר מתקבל....

גם כשאדם נמצא על ידי, אבל הוא במרחק ממני... לא מרחק פיזי, אלא מרחק מחשבתי... רעיוני... גם שם נצרך דיבור באופן שיגרום להאזנה, ולא תספיק שמיעה... שירצה להאזין...

ובהמשך בצורת הדיבור - התורה משתמשת בדימויים של מטר וטל... כשההבדל ביניהם, מטר מגיע בחוזקה והטל יורד בנחת, לקחי - מלשון לקח... ללמד לקח... זה צריך להגיע בצורה יותר קולחת ושוטפת... ולפעמים צריך כטל... בעדינות... ברוגע... בלחש... וכדברי רש"י - תזל כטל. שהכל שמחים בו, לפי שהמטר יש בו עצמים לבריות, כגון הולכי דרכים ומי שהיה בורו מלא יין:

הגשם למרות שהוא מהווה מקור חיים... לא כולם שמחים בו, יש בו נזקים... הוא לא תמיד נעים... אבל הטל כולם שמחים בו... כשאדם יודע לדבר בצורה של טל, דיבור שעוטף... אוהב... כולם שמחים בו...

והדימויים בהמשך - כשעירים וכרביבים - אומר האור החיים בתוך דבריו - והוא אומר כשעירים וגו' וכרביבים וגו' פירוש כשיעור שימטיר ה' טיפין קטנים על הדשא שהוא קטן וכרביבים שהם טיפין גדולים ועבים עלי עשב שהוא גדול שיכול לסבול כדמיון זה מצות התורה כל אחד כפי כח שיכול להשיג...

כשאתה בא לשפוך ולדבר... תדייק להבין מי העומד מולך האם זה עשב או דשא... אם תשפוך על עציץ חבית של עשר ליטר, הרי שכל האדמה של העציץ תסחף... תשקה עם צינור כיבוי את הדשא... מן הסתם לא יישאר דשא... תשקה עם טפטפות גזע עץ עבות - לא יכלה הזמן... לכן יש להתאים את עוצמת הדברים לקהל השומעים... אם רבים או יחיד...

מרצה בכיר הוזמן להרצאה בקיבוץ בצפון הארץ... ויהי היום... גשם עז ניתן ארצה... קור גדול... ברק להט ורעמי זעם... רדפו האחד את השני... והמרצה חשב לעצמו מי יגיע להרצאה ביום שכזה... אך לבטל את ההרצאה לא מלאו ליבו... ובכן, הגיע הוא לקיבוץ, חיפש את בית העם

ונכנס פנימה... החימום עבד במלא העוז... וכמחשבתו בראשונה אכן אף אחד לא הגיע... לאחר כמה דקות כאשר חישב את פעמיו לצאת נכנס בצעדים כבדים נעול במגפיים גדולות לרגליו... ברקה הרפתן...

- שלום כבודו... שלום וברכה - משיב המרצה...
- נו אפשר להתחיל... מרעים בקולו ברקה הרפתן...
- הבהההםם הההםם... פונה המרצה .. אולי .. אולי ושמא נבטל את ההרצאה... תראה אף אחד לא הגיע... פונה המרצה בחששנות לברקה...
- תשמע כבוד הרב פותח ברקה... אני לא מבין בהרצאות, אני מבין בפרות... יגיד לי כבודו... אם אני מגיע לתת אוכל, ורק פרה אחת מגיעה, אני לא ייתן לה אוכל???

- צודק אומר המרצה - ופתח בהרצאה, כאילו ובית העם מכיל בתוכו את כל החברים... בפאתוס ובקול גדול מסר בהתלהבות את ההרצאה... כאילו הוא עומד בפני מאות איש... ברקה שלנו קצת נרדם... קצת נמנם... קצת נענע בראש... לאחר שעה ארוכה סיים הוא את ההרצאה לקול תשואת הציבור, הלא הוא ברקה מיודעינו...
- תגיד פונה המרצה אל ברקה הרפתן - איך הייתה ההרצאה... נו???

קיבלת פה שירות פרטני... אה??
- תשמע אומר ברקה למרצה - אני לא מבין בהרצאות אני מבין בפרות... אם אני מגיע לרפת לתת אוכל לפרות, ומגיעה רק פרה אחת, האם אני ידחוף לה את האוכל של כולם???

אחד הדברים החשובים בדרשה... בשיחה... בנאום... זה ההתאמה של הדיבור לשומע - לרמה... לאינטליגנציה... להבין מי קהל היעד... לא הרי דיבור לפני ילדים לדרשה לפני בחורים... דרשה בליל שבת בין קבלת שבת למעריב... תלוי האם אתה בא לדרוש לפני אברכים למזנים או יהודים טובים שהצד השווה שכולם עייפים... ולא הרי דרשה בשבע ברכות בחיק המשפחה, לדרשה בשבת בבוקר בקידושא רבא... ולא הרי שיחת מוסר כשיעור כללי... וכו' וכו'

גם כשמגיעים לדבר עם הילדים לחנך או לעודד... הדיבורים והדברים חייבים להיות מותאמים לגיל ולמטרה... גם אמירת ווארט בסעודת שבת, אם היא אינה תואמת גיל... לא תהיה הקשבה, וודאי שלא תהיה הבנה... הוי אומר שיש לחשב לפני הדיבור - את הצורה, והתוכן, והכמות, והזמן, והמטרה, בהתאמה לקהל היעד...

בגמרא בשבת (לא). - שוב מעשה בנכרי אחד שבא לפני שמאי א"ל גיירני ע"מ שתלמדני כל התורה כולה כשאני עומד על רגל אחת דחפו

באמת הבנין שבידו בא לפני הלל גייריה אמר לו דעלך סני לחברך לא תעביד זו היא כל התורה כולה ואידך פירושה הוא זיל גמור. שמאי ראה בו בחינת שוטה... מה השטויות האלו כל התורה על רגל אחת... הלל הזקן ראה מה הכלי קיבול של אותו גוי... והכניס לו מינון מדויק של מה שהוא מסוגל לקלוט... וזה הדבר שהשפיע עליו...

שבת שלום ומבורך

עיצומו של יום מכפר

ידועה השאלה המפורסמת מדוע חל ראש השנה לפני יום הכיפורים, לכאורה הלא היה נראה, כי אם היה חל יום הכיפורים לפני ראש השנה, הרי היינו מגיעים נקיים וזכים כיאה ליום המלכתו של מלך...

וכי אפשר לבוא אל שער המלך בלבוש שק???

ונאמרו בזה כמה ישובים, נעסוק באחד מהם.

הלא החטא הוא נורא ואיום - ובמדרש איתא: **שאלו לחכמה חוטא מה ענשו, אמרה: "חטאים תרדף רעה". שאלו לנבואה חוטא מה ענשו, אמרה: "הנפש החוטאת תמות".**

האדם שחטא לכאורה אין לו תקנה... מצטערים... טעית?? נכשלת?? זהו נגמר. נשמתך מלוכלכת ומוכתמת... איך ניתן להסיר את הכתם... הנפש החוטאת תמות... אמרו לך לא לעשות... עשית... תשלם... אבל בהמשך - **שאלו להקב"ה חוטא מה יעשה ויתכפר השיב יעשה תשובה ויתכפר...** בורא עולם המציא המצאה לא פחות ממדהימה, שאם אדם עושה תשובה... זהו הוא מתנקה... עבר עבירה... נכשל... אם הוא מתחרט... שב בתשובה... זהו אתה נקי... ומי ששב בתשובה, ביום הכיפורים אינו עושה איזו פעולה, מעבר לזה שהוא מקיים את ההלכות של התשובה אלא עיצומו של יום... עצם היותו עובר בתוך היום כיפורים, במסלול מערב עד ערב... זהו אתה נקי...

פעולה כזו של ניקיון... יכול לעשות אך ורק מי שאתה ניגש אליו בהכנעה גדולה... אחרי שהמלכת אותו למלך... רק אחרי זה ניתן בכלל להגיע כראוי למחילת עוונות... אם יום כיפור היה לפני ראש השנה לא היה ניתן בכלל לבקש סליחה... רק אחרי שיש פה מלכות... אחרי שהכנעת את עצמך ואתה מבין מה העוצמה של בורא עולם וכמה אתה צריך להיות נכנע אליו, כעת אתה בכלל מסוגל להגיע לבקש סליחה... כעת החרטה היא אמיתית... אתה יודע לפני מי חטאת, וממי אתה ניגש לבקש מחילה...

אך למעשה הצום לא תמיד הוא קל... והחולשה והמיחושים... אז איך ניתן לעבור את היום... ביתר קלות???

אם נדמה את יוה"כ לתהליך העובר על הכביסה במכונת הכביסה... הרי יום הכיפורים הוא יום כיבוס העוונות... ובכדי להוריד כתמים צריך לעבור הרתחה... וערבוב ימינה ושמאלה וסחיטה... ושוב שטיפה... וחוזר חלילה...

לכן האדם המרגיש ביום כיפור בבוקר את קרקורי הבטן ההומייה... כן... כעת הכניסו את האבקת כביסה... בהמשך יש לך חולשה... מה לעשות כנראה יש איזה כתם עיקש, חייבים תוספת של אקונומיקה... הראש קצת כואב... כנראה שצריך כעת איזה תוספת מלבין ועוד שטיפה... לקראת נעילה אתה כבר מרגיש סחוט... כן כעת זה הסחיטה הסופית... הניקוי הסופי... כמה דקות והכביסה יוצאת מבושמת ונקייה...

עיצומו של יום מכפר... עברת תהליך?? שבת בתשובה?? נכנסת למכונה... זהו אחרי תהליך של יום אחד אתה יוצא צח וזך...

אבל יש עוד תנאי קטן... שתאמין בזה... חייבים להאמין שאתה בתהליך של כפרה... אתה חייב להאמין שבצאת הצום אתה נקי וזך... מי שמאמין בזה זוכה שמתכפר לו...

חומרתו של החטא

בראש השנה שחל בשבת לא תוקעים בשופר למרות שיש מצווה דאורייתא של תקיעת שופר, חז"ל גזרו שלא לתקוע... למה, מה קרה?? הטעם שבעבורו נאסרה תקיעת שופר בשבת גזירה שמא יטלנו בידו ויעבירונו ד' אמות ברשות הרבים... - פשפש...

בראש השנה יכול להיות שיהיה יהודי אי שם באיזה מקום נידח, שאינו בקי בפרטי הדינים, ויבוא לידי מכשול ויטלטל את השופר ברה"ר... נו... ומה יקרה... שיטלטל ויענש... מי שלא לומד ונכשל בעבירה שישלם...

הבה נעשה חשבון בר"ה ממוצע מן הסתם מתקיימים עשרות אלפי מנינים בכל העולם כולו... בכל מניין בין עשרות למאות ואלפים... כל יהודי השומע שופר, מקיים את המצווה כפול 100 תקיעות, זה מן הסתם מאות מיליוני מצוות של תקיעת שופר... וכל זה נדחה ע"י חכמינו ז"ל ומתבטל כי... יש חשש של טלטול... מדהים... דבר ראשון נראה בזה מה הכוח של חז"ל... רחמנא אמר תקעו... והם אמרו... לא בכל מצב... יש זמנים שלא... והדבר היותר גדול... לא מדובר שיש יהודי שוודאי נכשל... זה אולי... חשש רחוק... שמא יהודי יכשל... ובשם החשש הזה ביטלו את המצווה הכי חשובה בראש השנה... אולי זה נותן לנו פרופורציה איך חז"ל הסתכלו על חטא... על עבירה... על חשש עבירה...

יש לנו על מה לשוב בתשובה... בהחלט...

לכל קוראי הגיליון

גמר חתימה טובה

ושיתקבלו תפילותינו לרצון לפני אדון כל

וימלאו כל משאלות הלב לטובה ולברכה